

Državni izpitni center

P 2 1 3 A 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 1. februar 2022

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 2).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 3).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat označi samo eno rešitev, če v navodilih ni določeno drugače. Če jih označi več, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 2, 4.2).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Larisa Daugul / L. Daugul ♦ 6. 10. 2018 / 6. oktobra 2018 ♦ Maja Ikanović / M. Ikanović po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> ♦ si lažje predstavljajo prostovoljko Anastazijo / vidijo, kakšna je Anastazija Zajec 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ publicistično ♦ na spletu 		2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ NE po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Avtorica besedila Anastaziji Zajec ne postavlja vprašanj. ♦ Anastazija Zajec ne odgovarja na vprašanja. ♦ Besedilo ni sestavljeno iz vprašanj in odgovorov. 		1 za pravilni odgovor z utemejitvijo 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ B		
4.2	1	♦ B ♦ Č		2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	2	po smislu, npr., ena od: ♦ V rubriki predstavljajo prostovoljce, kot je Anastazija Zajec. ♦ To besedilo govori o delu Greenpeaceove prostovoljke Anastazije Zajec. ♦ Anastazija je prostovoljka in rubrika je namenjena predstavitvi prostovoljcev. ♦ Anastazija je prostovoljka.		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	3	♦ DA ♦ DA ♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ NE		6 pravilnih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	2	♦ Greenpeace s prostovoljci ♦ v Ljubljani in Mariboru po smislu, npr., ena od: ♦ ker so mesta pregreta ♦ ker se mesta segrevajo bolj kot podeželje ♦ Prebivalci mest najbolj čutijo posledice podnebnih sprememb. po smislu, npr.: ♦ opozoriti/opozarja na resnost/posledice segrevanja ozračja	♦ Greenpeace	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pred Termoelektrarno (in toplarno) Ljubljana / Termoelektrarna in toplarna Ljubljana ♦ na Trgu republike v središču Ljubljane / Trg republike ♦ v parku Tivoli / (pod krošnjami) v (ljubljskem) Tivoliju / (park) Tivoli 	<p>po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ kurjenje s premogom, ki je velik onesnaževalec / uporablja fosilna goriva ♦ pregreti tlakovci / obiskovalci občutijo puhtenje vročine ♦ v parku Tivoli / (pod hladneje kot v središču / (za 2–8 °C) nižja temperatura / drevesa ohlajajo ozračje 	<p>za vsako navedbo posamezne lokacije z ustreznim razlogom = 1</p> <p>Upošteevamo tudi odgovore v povedih.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., tri od: ♦ blažijo onesnaženje in hrup ♦ drevesa v mestu lahko znižajo temperaturo (za 2 do 8 stopinj) ♦ če preživimo čas v gozdovih, se zviša raven energije ♦ krepi se psihično in fizično zdravje ♦ znižujejo stres in krvni tlak 		<p>3 pravilne rešitve = 2</p> <p>2, 1 pravilna rešitev = 1</p> <p>Upošteevamo tudi odgovore v povedih.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	2	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ Anastazija Zajec poleti prostovoljno vodi obiskovalce po pregretem mestu in jih ozavešča o podnebnih spremembah ter tako vrača uslugo planetu, na katerem živi. ♦ Planet, na katerem živi, je dal Anastaziji veliko spominov in veselja. Svojo hvaležnost izraža tako, da ljudi opozarja na globalno segrevanje. ♦ Njeno vračilo planetu je to, da ljudi opozarja na segrevanje ozračja. ♦ Anastazija svoje znanje o globalnem segrevanju prenaša na ljudi in jih tako ozavešča. ♦ Kot prostovoljka si prizadeva, da bi ljudje zmanjšali količino fosilnih goriv in tako izboljšali stanje na našem planetu. 		<p>1 za pomensko ustreznost povedi</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Onesnaževanje in uničevanje planeta lahko ustavimo edino tako, da se nas sliši in da ljudi ozavestimo. To je naloga nas mladih. ♦ Tudi sam/sama želim čistejšo in bolj zdravo okolje v prihodnosti, rad/rada delam z ljudmi in tako bi to delo bilo pravo zame. ♦ Ne, sebe ne vidim pri Greenpeaceu. Kot dijak/bodoči študent se moram povsem posvetiti učenju. A podpiram njihove ideje in delovanje. ♦ Sicer sem proti onesnaževanju, vendar k čistemu okolju raje prispevam kot posameznik, ne pa kot aktivist. 		<p>1 za pomensko ustreznost povedi z utemeljenim mnenjem</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila								
12.1	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ pogosteje bi uporabljali sončno in/ali vetrno energijo ♦ Na svoje strehe lahko namestijo sončne panele in tako uporabljajo sončno energijo. ♦ Sole lahko skupaj z drugimi malimi uporabniki ustvarijo lokalne mreže ter proizvajajo in uporabljajo zeleno energijo. 										
12.2	2	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>viri energije</td> </tr> <tr> <td>♦ sonce</td> <td>♦ veter</td> </tr> <tr> <td></td> <td>fosilna goriva</td> </tr> <tr> <td></td> <td>♦ premog</td> </tr> </table>		viri energije	♦ sonce	♦ veter		fosilna goriva		♦ premog	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sončna energija ♦ vetrna energija 	<p>3 pravilne rešitve = 2</p> <p>2, 1 pravilna rešitev = 1</p>
	viri energije											
♦ sonce	♦ veter											
	fosilna goriva											
	♦ premog											
Skupaj	3											

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2 ♦ 4 		2 pravilni rešitvi = 1
13.2	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ segrevanje vse zemlje/Zemlje ♦ segrevanje celega sveta/celotnega planeta ♦ segrevanje, ki se nanaša na ves svet 		Upoštevam o tudi odgovore v povedih.
13.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ DA ♦ NE ♦ DA ♦ DA 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ po<u>l</u>eti ♦ pr<u>i</u>sl<u>o</u>v ♦ to<u>p</u>lo ♦ pridevniška beseda/pridevnik 		4 pravilne rešitve = 3 3, 2 pravilni rešitvi = 2 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pretekl<u>i</u>k ♦ prihodn<u>i</u>jik ♦ sedanj<u>i</u>k 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ uporabljajte ♦ kurite ♦ dajte ♦ pojdite 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ čeprav / kljub temu da ♦ če ♦ ker ♦ medtem ko / ko / čeprav 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	2	♦ <u>Podnebne spremembe najbolj občutimo prebivalci mest.</u> ////////////////		4 pravilno podčrtani stavčni členi = 2 3, 2 pravilno podčrtana stavčna člena = 1 Podčrtanih delov stavčnih členov in oznake sklona ne upoštevamo.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ (na) Anastazijo / Anastazija		
19.2	1	♦ C		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20.1	1	♦ premi govor		
20.2	2	♦ da (pa) je ostala, ker želi temu planetu nekaj vrniti.		1 za ustrezno pretvorbo povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi Upoštevamo tudi drugačen, a smiselIn besedni red v povedi.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
21	2	♦ Greenpeaceova ♦ greenpeaceovka ♦ greenpeaceovskimi		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga 22	Točke Rešitev	Dodatna navodila
Ustreznost besedilni vrsti	1	Naslov mora biti tematski, npr. Z Anastazijo Zajec po Ljubljani (samo Poročilo ni ustrezen naslov, lahko pa je nad-/podnaslov). Zapisa (kraja in) datuma sporočanja desno zgoraj ali levo spodaj ne štejejo za napako.
	1	1 točka za najmanj 90 besed
	3	4 podatki = 3 3, 2 podatka = 1
Vsebina	3	<ul style="list-style-type: none"> – kateri dogodek se je zgodil (vodeni ogled/sprehod) in podatek o projektu/ekskurziji (projekt Ni planeta B) – kje in kdaj se je zgodil (v/po Ljubljani, npr. 19. 6. 2020) – kdo je vodil ogled (Greenpeaceova prostovoljka Anastazija Zajec) – kdo so bili udeleženci (dijaki Srednje poklicne in tehniške šole Murska Sobota)
	3	<p>navedba vsaj dveh postaj = 1 dogajanje na postajah = 1 Če je kandidat navedel le 1 postajo in dogajanje na njej, dobi 1 točko.</p>
	1	1
Jezikovna ustreznost in slogovna pravilnost	2	3 napake = – 1 točka, do 0 točk
	2	<p>Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk.</p> <p>Če je poročilo napisano v obliki uradnega pisma, se za vsako prvo uradnega besedila (npr. sporočevalčev naslov, naslovnikov naslov, nagovor naslovnika, pozdrav, ob podpisu še lastnoročni podpis, priloge) odšteje 1 točka, do 0 točk.</p> <p>Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke.</p>
Skupaj	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, se naloga ovrednoti z 0 točkami.

Primer poročila

PO PREGRETI LJUBLJANI

V petek, 19. 6. 2021, smo se dijaki Srednje poklicne in tehniške šole Murska Sobota v okviru raziskovalnega projekta Ni planeta B odpravili na ekskurzijo v Ljubljano.

V popoldanskem času smo se z Anastazijo Zajec, prostovoljko pri Greenpeaceu, sprehodili po mestu, ki se občutno pregreva. Najprej smo se ustavili pred Termoelektrarno in toplarno Ljubljana, kjer nas je opozorila na dejstvo, da v Sloveniji še vedno kurimo s premogom. Na Trgu republike v središču Ljubljane smo lahko sami občutili, kako je iz tlakovcev in asfaltnih površin puhtela vročina. Pravo olajšanje smo doživeli pod krošnjami parka Tivoli, saj je tam zaradi dreves občutno hladneje kot v mestu. Tako smo izvedeli tudi, kako pomembna so v mestu strateško posajena drevesa in parki.

Med sprehodom nam je Anastazija povedala tudi nekaj o sebi in nas prepričala, da smo vsi odgovorni za obstoj planeta, na katerem živimo. Nekatere dijake je celo navdušila za prostovoljstvo pri Greenpeaceu.

Matej Krajnc

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Jani Virk, Brez imena (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Oprelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelitive.	
0	Oprelitev je napačna.	Odlomek je lirski.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Besedilo je epsko, pripoveduje o telefonskem pogovoru, ima tudi lirične prvine, saj je izraženih veliko čustev.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	
0	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	V odlomku se oče in sin pogovarjata po telefonu. Oče je zelo zgovoren in se trudi s sinom vzpostaviti stik. Sin pa se zanj ne zmeni in molči. Oče mu ne pove razloga, zakaj ga tako dolgo ni poklical. Potem pogovor konča in sin spozna, da odnos med njima ni več takšen, kot je bil.
1	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Oče sinu po telefonu pojasnjuje svoj novi položaj. Ima prijateljico, s katero pričakuje otroka, in veliko dela. Zelo je zgovoren. Sin si želi slika z njim, za nastalo situacijo krivi očetovo partnerko. Samo posluša, ne govori veliko. Razmišlja, kakšen lažnivec je njegov oče.
2	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Oče sinu po telefonu pove, da z novo prijateljico pričakujeta otroka. Pove mu tudi, da ga skrbi posej in bremeni kredit. Sin ga ne prekinja, nič ga ne sprašuje, je zmeden in potr, ker se oče tako dolgo ni zmenil zanj.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek govori o telefonskem pogovoru med očetom in sinom. V glavnem govori oče, ki pove, da je njegova prijateljica noseča, da ima skrbi s poslom in kreditom. Govori nepovezano in zaigrano. Sin je zmeden in potr, razočaran je nad očetom, ne dobi pričakovanih odgovorov. Ne razume njegovega obnašanja. Spozna, da se je nekaj med njima nepreklicno končalo.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	

Razlaga: vpliv okoliščin (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni.	Oče nima časa, da bi poklical sina.
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Oče je zapustil družino in si ustvaril novo.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oče je zapustil družino in si ustvaril novo. Za sina se ne zanima, nimata dosti stika. V odlomku preberemo, da si je sin želel brata ali sestrico, a takrat, ko so še živeli skupaj in so bili normalna družina.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Odnos med očetom in sinom se je spremenil, ker je oče zapustil družino in ima zdaj novo prijateljico. Pričakujeta tudi otroka, za sina iz prejšnje zveze nima časa. Ni ga peljal na počitnice, čeprav mu je obljubil. Ne povabi ga k sebi na Obalo in niti ne reče, da se bo oglasil pri njem v Ljubljani. Izogiba se pojasnilu, zakaj ga dolgo ni poklical. Poleg tega oče toži zaradi denarja, sklicuje se tudi na poslovne težave in odplačevanje kredita.

Razlaga: komunikacija (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni.	Oče in sin se večkrat pogovarjata, a le po telefonu.
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Oče veliko govori, sin pa samo posluša, ker ne more nič reči.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Sin ni vedel, kaj naj sploh reče, samo nedoločno je mrmral v telefon zloge, ki bi bili lahko podobni medlemu pritrjevanju, za katerim se je raztezalo trpko razočaranje.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Njuna komunikacija je izredno slaba, govori v glavnem oče, sin pa posluša. Oba čutila nelagodje, ker pogovor ne teče iskreno. Oče sicer veliko govori, a nepovezano, ne pove tistega, kar bi moral. Ne pove, zakaj se toliko časa ni oglasil. Sin očeta ne prekinja, neodločno mrmra, ker je preponosen, da bi kaj vprašal. Preveč je prizadet, da bi kaj rekel naglas. Ko oče prekine telefonski pogovor, sin še vedno drži slušalko ob ušesu. Razočaran je nad njunim odnosom.

Razlaga: vzrok sinovega odzivanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni.	Sin se noče pogovarjati, ker je jezen na očeta.
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Sin je tiho, ker je razočaran, saj mu oče ne pove, zakaj ga tako dolgo ni poklical.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Sin samo posluša očeta, ker bi rad, da ga povabi k sebi in mu reče, da ga bo prišel obiskat. A to se ne zgodi, zato je tiho.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Sin je tiho, ker je razočaran in prizadet. Neodločno mrmra v slušalko, ker je zmeden, saj ugotovi, da oče ne ravna, kakor je od njega pričakoval. Ne more razumeti, da se oče tako dolgo ni oglasil, niti ne navaja nobenega razloga za to. Potrj je, ker ga je pustil samega, ker ga ni povabil k sebi, ker ni pokazal nobenega zanimanja, da bi se srečala. Oče mu je celo objubiljal, ga bo pejal na počitnice na Kreto, a je tja odšel brez njega. Zato sin samo posluša, zato ne odloži slušalke. Spozna, da oče ni več tak kot takrat, ko so živeli skupaj z mamo. Od očeta je pričakoval pozornost, občudoval ga je, po pogovoru pa spozna, da se ne zanima zanj in si izmišljuje izgovore za opravičilo. Ker je imel očeta najraje na svetu, je njegovo razočaranje še toliko večje. Prav tako ga boljjo očetove laži, zaradi katerih mu ne verjame več. Čuti, da med njima nikoli več ne bo tako, kot je bilo doslej.

Citirani del povedi (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Citata ni.	»Tudi sam je čutil, da se ob svoji zgovornosti le nespretno izogiba temu, da bi povedal, kar je sina edino res zanimalo ...«
0	Citat ni smiselno povezan z razlago.	» ... čutil je le, da stvari med njim in očetom niso več takšne kot doslej, da se je nekaj, česar ne bi znal opisati z besedami, nepreklicno končalo.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	» ... v njem sta se kaotično prepletali dve nasprotni spoznanji in se izmenjavali na površju njegove zavesti, da je oče človek, ki ga je imel najraje na svetu, in da je hkrati ta njegov oče najbolj beden lažnivec.«
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago. (0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)	Odnos med očetom in sinom se je spremenil, ker ima oče novo družino. Sin ima očeta rad, a je hkrati razočaran nad njim.

Mnenje o komunikaciji med sinom in očetom (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Komunikacija med njima ni dobra. Oba čuita zadrego.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Komunikacija med njima je slaba. Oče sina samo pokliče, z njim se ne sreča.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Pogovor med očetom in sinom kaže na težave v sporazumevanju. Oče želi s svojo gostobesednostjo prikriti nemoč in si očistiti vest. Spreneveda se in sina celo sprašuje, zakaj je tiho, ali si ni želel brata ali sestre. S tem ga še bolj prizadene. Zvestno se izogiba neprijetnim odgovorom. Oče je odrasel in bolje obvlada pogovor. Sin ni dovolj pogumen in močan, da bi očetu povedal, kar mu gre, poleg tega pa je preveč prizadet, da bi sploh lahko kaj rekel. Ni prav, da se ne pogovorita odkrito.

Presoja potrebe po iskrenih pogovorih (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena.	Ljudje bi se morali veliko pogovarjati.
	Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Iskreni pogovori so potrebni, da razčistimo nejasnosti.
2	Presoja je jasna, razložena.	Menim, da bi se morali ljudje iskreno pogovarjati tudi o stvareh, ki so neprijetne. Prav je, da je človek odkrit, saj je tako lahko ohrani svoje dostojanstvo. Izogibanje resnici, lažanje ali sprenevedanje vodijo samo do razočaranja in nazadnje prezira ter jeze. Morda resnica res zabolj, vendar jo je treba spoštovati in ceniti to, da si jo izvedel.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer.	Babico redko pokličem.
	Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Tudi v naši družini se premalo pogovarjamo, ker ne znamo izpovedati svojih čustev.
2	Primer je opisan.	Ko sta se moja starša ločila, sem moral živeti z mamo. Želel sem si, da bi se pogovarjala o očetu, a je bilo besed malo. On je odšel. Mislim sem, da me bo poklical, želel sem si, da bi se srečevala, da bi samo sedel ob meni, da bi bili spet skupaj. Krivil sem mamo, ker mi ni pojasnila, zakaj sva odšla, oče tudi ne. Kasneje sem spoznal, da se je obnašal kot otrok, da je bil rad samski. Kot da naju ne bi bilo.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Samo Rugej, Resnica ima tvoje oči (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelitive.	Besedilo je drama.
0	Opredelitev je napačna.	Besedilo je pripovedno.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o pogovoru, ima pa tudi veliko elementov dramatike, na primer dialog.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	V odlomku se mož in žena vzpenjata na hrib in se pogovarjata o obveznostih starih staršev. Mož je prepričan, da naj se ukvarjajo s svojimi vnuki, kolikor želijo, ona pa meni, da je ukvarjanje z vnuki obvezno. Potem spregovorita še o svojih vnukih. On ne želi, da prideta med prazniki.
0	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek pripoveduje o pogovoru dedka in babice. Ko hodita navkreber, se pogovarjata o vnukih. Zanje bi naredila vse.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	V odlomku se Mija in mož pogovarjata o otrocih. Ona je prepričana, da morajo starši svojim otrokom obvezno pomagati tako, da se ukvarjajo z vnuki, kadarkoli jih zaprosijo za to.
3	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	V odlomku se mož in žena ob hoji na vzpetino pogovarjata o vlogi starih staršev. Na to imata različne poglede. Ona meni, da morajo biti vedno na voljo vnukom, on pa meni, da ne. Zatakne se pri pogovoru o njunih vnukih, ki prideta k njima med prazniki.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	prosti čas upokoencev / med obveznostjo in prostim časom
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	obveznosti staršev / odnos med starši in otroki
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	obveznosti starih staršev do vnukov / odnos med starimi starši in vnuki

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Problem v odlomku je varstvo vnukov na poziv. Mija in njen mož sta babica in dedek, ki različno gledata na svoje obveznosti do vnukov.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Mijin mož pravi, da je pomembna razlika, kako razumeš besedo obveznosti. On to razume obvezujoče, obveznosti so zanj nekaj, česar v zvezi z vnuki ne bi želel početi.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Odlomek odpira vprašanje, kdo naj se ukvarja z vnuki. Po mnenju Mijinega moža so za to zadolženi izključno starši. Stari starši naj se z vnuki ukvarjajo le toliko, kolikor jim ustreza. Tega ne morejo vzeti kot svojo obvezo. Mija ima o tem problemu drugačno mnenje: logično se ji zdi, da svojim otrokom pomagaš vse življenje, tudi ko gre za varstvo vnukov. Mija obveznosti do vnukov sprejema s predanostjo, čas, preživet z njimi, se ji ne zdi izgubljen, njenemu možu pa bi bilo veliko ljubše preživljati čas samo z njo.
3	Razlaga je jasna, natančna.	

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Primer ni opisan. Citata ni.	
0	Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	Osnova je, da si najprej otrok, potem najstnik in študent, potem odrasteš in imaš čas zase.
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	Mož je proti temu, da bi ga otroci dali na svoj urnik. Pravi, da ni šans, da bi pristal na to. Mija pa meni, da je logično, da pomagaš svojim otrokom. / »Ukvarjati se z otroki je obveza njihovih staršev, ne pa starih staršev.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	Mijin mož navede domnevni primer iz časa, ko bosta oba z ženo v pokoju in ju bo sin prosil, če lahko prevzameta varstvo bolnega vnuka. Mija takoj izrazi pripravljenost za to. Mož se sprašuje, če bi bilo varstvo otrok res bolj nujno kot njun skupni prosti čas. Prav tako ni prepričan, da mu je všeč, ker bosta z ženo med prazniki pazila na vnuka.

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Povzetka ni.	
0	Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Nekateri stari starši do svojih vnukov čutijo obveznosti zaradi pomoči svojim otrokom, drugi želijo uživati svobodo in nočejo obveznosti.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Menim, da je prav, kot razmišlja Mija.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Mija ima prav, da pomaga svojim otrokom, vseh mi je, da se je pripravljena ukvarjati z vnuki.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Mija in njen mož imata različne poglede na obveznosti do vnukov. Lepo je, da jih ima Mija tako rada, njen mož pa želi proti čas zase, kar tudi razumem. Tudi onadva potrebujeta čas zase. Zanju bi bilo najbolje, da bi si ustvarila urnik, s katerem bi že vnaprej seznanila otroke o tem, kdaj bosta kam odšla, in se tudi sama trdno držala dogovorov. Pomembno je, da ohranjata čas zase.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Nima vsak sreče, da ima stare starše. Če starši zaradi dela v službi nimajo časa za svoje otroke, so ti velikokrat sami doma.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Čeprav naj bi se z otroki ukvarjali starši, menim, da ni nič narobe, če del obveznosti prevzamejo tudi stari starši. Včasih vnuki prinesejo v življenje starejših veselje in občutek koristnosti. Tudi za vnuke ni slabo, če imajo stike s starejšo generacijo. Starši morajo otroke vzgajati, stari starši pa jih lahko razvajajo. Po drugi strani pa imajo tudi stari starši pravico do lastnega življenja in ni treba, da se podrejujejo mladim. Četudi so upokojeni in imajo veliko prostega časa, imajo pravico, da ga preživljajo, kakor so si zamislili, ne da se nenehno prilagajajo vnukom in se odpovedujejo lastni svobodi.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer.	
1	Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja. Primer je samo imenovan/nakazan.	Moja babica in dedek živita daleč stran, zato ju redko vidim. Moja babi in dedi me zelo razvajata. Vidim pa, da je zanju naporno, če sva s sestrico pri njiju ves dan. Potem potrebujeta nekaj časa, da se odpočijeta.
2	Primer je opisan.	Pri sosedih so imeli zelo ljubeče stare starše. Vedno sta bila pripravljena priskočiti na pomoč, ko so ju vnuki potrebovali. A kasneje sem izvedel, da bi ded rad občasno odšel s svojo ženo na počitnice v tujino, gledališče, rad bi le posedel z njo ob večernem kozarčku in pogovoru. Njun lastni otrok tega ni videl ali pa ni hotel videti, vnuki pa so bili presrečni, da sta se jim posvečala in jih učila.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviran naslov samostojne interpretacije prštejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).